РОЗМОВА З ІНТЕРВ’ЮЕРОМ

Нервовий, фертикуватий, жевжикуватий молодик сів на запропонований мною стілець, сказав, що він від "Щоденного грому" і додав:

– Сподіваюсь, ви не проти, я прийшов узяти в вас інтерв’ю.

– Узяти що?

– Та інтерв’ю ж.

– Ага! Угу. Так-так. Гм. Так-так.

Я того ранку був не в найкращій своїй формі. Здібності мої, прямо скажемо, якось притьмарились. Однак я підійшов до книжкової шафи і, порившись шість чи сім хвилин, переконався, що мушу вдатися до свого гостя. Я спитав:

– Як воно пишеться?

– Що пишеться?

– Інтерв’ю.

– Господи! Нащо вам здалось його писати?

– А я й не збираюсь його писати; я хочу подивитися, що воно значить.

– Ну, признаюсь, це просто дивовижно. Я можу вам сказати, що воно значить, якщо ви… якщо ви…

– О, гаразд? Це мене влаштовує, і я вам буду вельми вдячний.

– Ін, ін, тер, тер, інтер...

– То ви його пишете через "і"?

– Ну, та певно ж!

– О, тим-то я так довго з ним морочився.

– Але ж бо, любий пане, через що б ви його писали?

– Та, я... я... власне, й не знаю. У мене Повний словник, і я гортав його з кінця, в надії виловити це між ілюстраціями. Тільки це дуже старе видання.

– Але ж, дорогий мій, такої ілюстрації не може бути навіть у найновішому ви... Мій любий пане, я дуже перепрошую, я не маю на увазі жодної кривди, але ви здаєтеся не таким тямущим, як я чекав. Жодної кривди я не маю на думці, ні крихти кривди.

– О, не турбуйтеся! Мені часто говорили, і то такі люди, що не люблять лестощів, що їх і неможливо змусити до лестощів, ніби я в цьому відношенні унікальний; так-так, вони завжди говорять про це з захватом.

– Можу собі уявити. Але вернімось до нашого інтерв’ю. Ви знаєте, тепер такий звичай: брати інтерв’ю в кожного, хто прославився.

– Он як, я досі й не чув. Це має бути страшенно цікаво. Чим ви його берете?

– Ух, ну... ну... ну... просто сказитись можна. В деяких випадках слід було б довбнею; але звичайно це полягає в тому, що інтерв’юєр ставить питання, а інтерв’юйований відповідає на них. Тепер це у великій моді. Ви дозволите мені поставити вам кілька запитань, розрахованих на те, щоб висвітлити вузлові моменти вашої громадської та приватної історії?

– О, з радістю, з радістю. У мене дуже кепська пам’ять, але сподіваюсь, ви на це не зважатимете. Тобто в мене дуже безладна пам’ять, винятково безладна. Часом вона скаче галопом, а часом – так по півмісяця товчеться на однім місці. Біда мені з нею, ще й велика.

– О, то нічого, аби ви постаралися зробити все, що змога.

– Я постараюся. Я докладу всіх своїх розумових сил.

– Дякую. Ви готові почати?

– Готовий.

ПИТАННЯ. Скільки вам років?

ВІДПОВІДЬ. Дев’ятнадцять, у червні.

П. Он як, я б дав вам тридцять п’ять чи шість. Де ви народилися?

В. В Міссурі.

П. Коли ви почали писати?

В. В 1836-му.

П. Ну? Як то можливо, якщо вам зараз тільки дев’ятнадцять?

В. Я не знаю. Це виглядає трохи дивним.

П. І справді, це дивно. Хто, на вашу думку, найвидатніша людина з-поміж тих, з ким ви зустрічалися?

В. Ерен Берр.39

П. Але ж ви ніяк не могли зустрічатися з Ереном Берром, якщо вам тільки дев’ятнадцять...

В. Ну, якщо ви знаєте про це краще за мене, то чому ж мене питаєте?

П. О, я просто висловив свою думку, нічого більше. Як вам довелося зустрітися з Берром?

В. Та я одного дня опинився на його похороні, і він попрохав мене так не галасувати, і...

П. Але ж, на бога, якщо ви були на його похороні, то він, значить, був мертвий, а раз він був мертвий, то як же міг чути, галасуєте ви, чи ні.

В. Я не знаю. Він завжди якось особливо реагував на такі речі.

П. Однак я все ж не розумію. Ви кажете, що він звернувся до вас і що він був мертвий.

В. Я не казав, що він був мертвий.

П. То він не був мертвий?

В. Одні казали мертвий, другі – ні.

П. А ви як гадали?

В. О, яке мені було до того діло? То ж не мій був похорон.

П. Але ви... Ну, та ми з цією справою так ніколи й не розберемося. Краще я спитаю вас про що інше. Яка дата вашого народження?

В. Понеділок, 31 жовтня 1693 року.

П. Що! Неможливо! Тоді вам було б сто вісімдесят років. Як ви це поясните?

В. Я ніяк не збираюсь цього пояснювати.

П. Але ж ви спершу сказали, що вам дев’ятнадцять, а тепер приписуєте собі сто вісімдесят років. Це ж неймовірна суперечність!

В. Ага, то ви її помітили? (Потиск рук). Не раз мені здавалося, наче тут якась є суперечність, але все якось не міг зібратися з думками. Як ви швидко все помічаєте!

П. На разі, дякую за комплімент. Були чи є у вас брати, сестри?

В. Га?.. Я... я... я... гадаю так... авжеж... тільки я не пригадую.

П. Ну, це найдивовижніша заява, яку мені доводилось чути!

В. Справді? Чому ви так гадаєте?

П. А що ж би я мав іще гадати? О, а гляньте-но сюди! Чий це портрет на стіні? Хіба то не ваш брат?

В. О, так, так, так! Тепер ви мені нагадали; то був мій брат. То Вільям – Віл, як ми його звали. Бідолаха Віл!

П. Чом так? Невже він помер?

В. Ах, та мабуть, що помер. Ми так і не змогли ніколи довідатися. Все це було оповито великою таємницею.

П. Це прикро, дуже прикро. Отже, він пропав безвісти?

В. О так, в загальному, так би мовити розумінні. Ми його поховали.

П. Поховали його! Поховали, не знаючи, мертвий він чи ні?

В. Та ні! Не те. Він був мертвий на всі сто.

П. Ну, признаюсь, нічого не второпаю. Якщо ви поховали його і знали, що він мертвий...

В. Ні! Ні! Ми тільки гадали, що він мертвий.

П. А, розумію! Він ожив?

В. Ручаюсь, ні.

П. Ну, зроду не чув нічого подібного! Хтось помер. Когось поховали. Де ж тут таємниця?

В. Ага! Отож-бо й воно! Тут-то собака й заритий. Ми, бачте, були близнюки – покійний та я,– і нас переплутали у ванні, як нам було ще тільки по два тижні, і один з нас утопився. Але ми не знали, хто саме. Одні гадають, що то був Білі. Інші гадають, що то був я.

П. Ну, це таки дивовижа. А ви як гадаєте?

В. Бог його знає! Я б оддав півсвіту, щоб довідатись. Ця моторошна, ця жахлива таємниця кинула тінь на все моє життя. Але зараз я поділюся з вами секретом, якого досі не відкривав ні душі. Один з нас мав особливу прикмету – велику родимку на звороті лівої долоні; так то був я. Ота дитина якраз і втопилася!

П. Ну, гаразд, так тоді я кінець кінцем не бачу в цьому всьому ніякої таємниці.

В. Не бачите? А я бачу. В кожному разі я не розумію, як могли наші бути такими йолопами, щоб взяти й поховати не ту дитину. Але – цс-с! – про це й не заїкайтеся, де вас може почути хтось з родини. Бог свідок, їм і без того серце з горя крається.

П. Гаразд, мені, мабуть, поки що матеріалу вистачить, і я дуже вдячний вам за ваші турботи. А ваша розповідь про похорон Ерена Берра мене вельми зацікавила. Чи не могли б ви сказати, яка саме обставина змусила вас вважати Берра видатною людиною?

В. О! Чистісінька дурниця! На це не звернув би уваги й один з півсотні. Коли скінчилася відправа, і процесія готова була рушати на кладовище, і його тіло гарненько вклали на катафалку, він сказав, що хотів би востаннє оглянути околицю, і тут він встав і поїхав поруч із кучером.

Тут мій гість шанобливо попрощався. Його товариство було приємне, і мені шкода було бачити, що він вже йде.

1875